

USTAWA z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (wyciąg – część 1).....	99
---	----

CZĘŚĆ 2

Rozdział 4. Fakturowanie	5
Zmiana definicji.....	6
Obowiązek wystawienia faktury.....	6
Terminy wystawiania faktur.....	7
Nowe terminy wystawiania faktur.....	8
Faktury zaliczkowe.....	9
Usługi budowlane i budowlano-montażowe.....	9
Nabywca żąda wystawienia faktury.....	10
Faktury korygujące.....	11
Potwierdzenie odbioru faktury korygującej.....	11
Dane na fakturze.....	12
Podpisywanie faktur.....	13
Szczególne oznaczenia.....	13
Zwolnienia z VAT.....	13
Faktury wystawiane w imieniu dłużnika.....	14
Przedstawiciele podatkowi.....	14
Nowe środki transportu.....	14
Transakcja trójstronna.....	14
Przed pierwszą WDT lub WNT.....	15
Inne zmiany w fakturowaniu.....	15
Porady ekspertów.....	19
Rozdział 5. Zwolnienia z VAT	23
Zwolnienia przedmiotowe.....	23
Dostawa towarów używanych.....	23
Dostawa gotowych posiłków dla pasażerów.....	26
Przekształcenie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu.....	27
Usługi opieki nad dziećmi i młodzieżą.....	27
Usługi, których przedmiotem są udziały w spółkach.....	27
Usługi zarządzania dobrowolnymi funduszami emerytalnymi.....	28
Zwolnienie podmiotowe.....	29
Nowy sposób liczenia limitu.....	29
Wyłączenia ze zwolnienia.....	30
Utrata prawa do zwolnienia.....	31
Porady ekspertów.....	32
Rozdział 6. Wewnątrzspółnotowa dostawa towarów	37
Zasady uzyskiwania potwierdzenia rejestracji VAT.....	37
Zmiany w eksporcie.....	40
Porady ekspertów.....	41
Rozdział 7. Ustalanie proporcji	44
Porady ekspertów.....	47
USTAWA z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (wyciąg – część 2).....	49

Rozdział 4 Fakturowanie

Przepisy dotyczące fakturowania*to jedna z najbardziej interesujących zmian w VAT, które zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2014 r. W połączeniu z modyfikacjami dotyczącymi momentu powstawania obowiązku podatkowego stanowią nawet pewną rewolucję w polskim systemie VAT. Wynika to z rozdzielenia dwóch kwestii: wystawienia faktury i powstania obowiązku podatkowego.

Do 31 grudnia 2013 r. jedno z drugim jest ściśle powiązane. Obowiązek podatkowy powstaje, co do zasady, najpóźniej 7. dnia od wystawienia faktury. Od 1 stycznia 2014 r. również trzeba będzie wystawiać faktury, ale obowiązek podatkowy będzie powstawał niezależnie od tego zdarzenia. W efekcie kluczowa dla rozliczenia VAT stanie się dostawa towarów i wykonanie usług. Fakturę będzie można wystawić dużo później (15. dnia następnego miesiąca) lub nawet wcześniej (maksymalnie 30. dnia przed wykonaniem czynności).

Wiele zmian w fakturowaniu weszło w życie 1 stycznia 2013 r. Dotyczy to m.in. zrównania faktur papierowych z elektronicznymi. Od 1 stycznia 2014 r. przepisy dotyczące fakturowania zostaną przeniesione do ustawy o VAT – zostaje uchylony art. 106, a w jego miejsce pojawiają się art. 106a–106q. Nie zmienia się jednak zasady dotyczące treści faktur, faktur uproszczonych, przechowywania tych dokumentów, zapewnienia integralności ich treści i autentyczności pochodzenia, faktur elektronicznych i not korygujących. Są one powtórzeniem przepisów określonych dotychczas w dwóch rozporządzeniach ministra finansów: z dnia 28 marca 2011 r. w sprawie zwrotu podatku niektórym podatnikom, wystawiania faktur, sposobu ich przechowywania oraz listy towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia od podatku od towarów i usług (Dz.U. nr 68, poz. 360 z późn.zm.) oraz z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie przesyłania faktur w formie elektronicznej, zasad ich przechowywania oraz trybu udostępniania organowi podatkowemu lub organowi kontroli skarbowej (Dz.U., poz. 1528).

KOMENTARZ EKSPERTA

Faktura wciąż ma podstawowe znaczenie

Co do zasady faktura jest dokumentem umożliwiającym właściwe rozliczenie podatku należnego i należonego. W związku z powyższym niezbędne jest jej wystawienie oraz posiadanie.

Przedsiębiorca jest zobowiązany do wystawienia faktur dokumentujących transakcje, jakich dokonuje z innymi podatnikami VAT. Ustawa nowelizująca przewiduje brak obowiązku wystawiania faktur w przypadku sprzedaży zwolnionej z VAT na podstawie art. 43 ust. 1, art. 113 ust. 1 i 9 oraz przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3. W innych przypadkach podatnik nie

wystawiając faktury naraża się na odpowiedzialność przewidzianą przepisami Kodeksu karnego skarbowego.

**Kamil Grzywka,
FKA Furtek Komosa Aleksandrowicz**

Zmiana definicji

W ustawie o VAT od 1 stycznia 2014 r. pojawią się definicje faktury i faktury elektronicznej. Dotychczas ich nie było, nie wpływało to jednak na rozliczenia. Ustawodawca, wprowadzając definicje, dostosował przepisy do unijnej dyrektywy 112.

Zgodnie z art. 2 pkt 31 ustawy o VAT (w brzmieniu od 1 stycznia 2014 r.) przez fakturę rozumie się dokument w formie papierowej lub w formie elektronicznej, zawierający dane wymagane ustawą i przepisami wydanymi na jej podstawie. Z kolei jak wynika z art. 2 pkt 32 ustawy o VAT przez fakturę elektroniczną rozumie się fakturę w formie elektronicznej wystawioną i otrzymaną w dowolnym formacie elektronicznym. Elektroniczna od papierowej będzie się więc różniła jedynie tym, że będzie w formacie elektronicznym. W praktyce to podatnik określa ten format. Może to być np. komunikat XML, e-mail z załącznikiem w postaci pliku PDF, czy też faks w formacie elektronicznym.

Praktycznie nie będzie miało znaczenia, jaką formę przyjmie faktura - papierową czy elektroniczną. Ustawodawca, liberalizując przepisy, przestaje przykładać do tego wagę. Nie można jednak zapominać o spełnieniu wymogów dotyczących faktur i e-faktur, a więc przede wszystkim zapewnieniu integralności treści, autentyczności pochodzenia i czytelności dokumentów.

Obowiązek wystawienia faktury

Jedną z nowości, która zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2014 r., jest określenie, kto ma obowiązek wystawić fakturę.

Podstawowa zasada została zapisana w art. 106b ust. 1 ustawy w brzmieniu od 1 stycznia 2014 r. Zgodnie z tym przepisem podatnik ma obowiązek wystawić fakturę dokumentującą:

1) sprzedaż, a także dostawę towarów i świadczenie usług, dokonywane przez niego na rzecz innego podatnika VAT, podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze lub na rzecz osoby prawnej nie będącej podatnikiem;

2) sprzedaż wysyłkową z terytorium kraju i sprzedaż wysyłkową na terytorium kraju na rzecz podmiotu innego niż wskazany w pkt 1 (a więc osoby fizycznej nie występującej jako podatnik VAT);

3) wewnątrzwspólnotową dostawę towarów na rzecz podmiotu innego niż wskazany w pkt 1 (osoby fizycznej nie występującej jako podatnik VAT);

4) otrzymanie przez niego całości lub części zapłaty przed dokonaniem czynności, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyjątkiem przypadku, gdy zapłata dotyczy wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów lub czynności, dla których obowiązek podatkowy powstaje zgodnie z art. 19a ust. 5 pkt 4.

Przepisy wskazują, że nie ma obowiązku wystawiania faktur w przypadku czynności zwolnionych z VAT, choć dalej będzie taka możliwość (podatnik musi sam zdecydować).

Chodzi o sprzedaż zwolnioną z podatku na podstawie art. 43 ust. 1 (zwolnienia przedmiotowe), art. 113 ust. 1 (zwolnienie podmiotowe) i ust. 9 (rozpoczynający działalność gospodarczą) lub przepisów wydanych na podstawie art. 82 ust. 3 (inne zwolnienia, które może wprowadzić minister finansów w rozporządzeniu).

Jeśli jednak nabywca - choćby nie był podatnikiem VAT - będzie domagać się wystawienia dokumentu, to mimo zwolnienia sprzedawca będzie musiał spełnić to żądanie (podobnie jak w stanie prawnym obowiązującym do końca 2013 r.).

Żądanie jej wystawienia nabywca musi jednak zgłosić w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty.

Terminy wystawiania faktur

Od 1 stycznia 2014 r. będą obowiązywały nowe terminy wystawiania faktur. Do końca 2013 r. dokument trzeba wystawić w terminie 7 dni od dostawy towaru lub wykonania usługi. Jak już wspominaliśmy, wystawienie faktury powoduje powstanie obowiązku podatkowego. Od 2014 r. obowiązek podatkowy powstanie, co do zasady, wraz z dostawą towaru lub wykonaniem usługi, natomiast faktury będzie można wystawić po tym zdarzeniu lub przed nim, oczywiście w granicach wynikających z art. 106i ustawy o VAT.

ROZMOWA z Kamilem Grzywką, kancelaria FKA Furtek Komosa Aleksandrowicz

Data ma znaczenie

W jakich terminach od 1 stycznia 2014 r. trzeba wystawiać faktury?

Zgodnie z dodanym art. 106i ust. 1, faktura powinna zostać wystawiona nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru lub wykonano usługę. Zmienia się zatem dotychczasowa reguła określająca 7-dniowy termin na wystawienie faktury od daty wykonania usługi lub dostawy towaru.

Nowe zasady dotyczą też terminu wystawiania faktur zaliczkowych. Ma to nastąpić najpóźniej 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym otrzymano całość lub część zapłaty od nabywcy.

Czy fakturę będzie można wystawić wcześniej?

Dodany art. 106i ust. 7 określa termin, w którym najwcześniej może być wystawiona faktura. Mówi on, że może to nastąpić nie wcześniej niż 30. dnia przed:

- dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi;
- otrzymaniem, przed dokonaniem dostawy lub wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty.

Czy są jakieś branże, dla których są specjalne regulacje dotyczące wystawiania faktur?

Co do zasady nie można wystawić faktury wcześniej niż 30. dnia przed dniem wykonania czynności. Wyjątki od tej zasady (jeżeli faktura zawiera informację, jakiego okresu rozliczeniowego dotyczy) określono w dodanym art. 106i ust. 8 w przypadku m.in. usług:

- dostaw energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego,
- telekomunikacyjnych i radiokomunikacyjnych,
- najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze,
- ochrony osób oraz usług ochrony, dozoru i przechowywania mienia,
- stałej obsługi prawnej i biurowej,
- handlu, uzdatniania i dostarczania wody, zbierania, obróbki, przetwarzania i usuwania odpadów sanitarnych, zmiatania śmieci etc.

Powyższe nie dotyczy jednak usług stanowiących import usług.

Od kiedy trzeba wystawiać faktury w nowych terminach? Czy są jakieś przepisy przejściowe?

Nowe przepisy dotyczące fakturowania obowiązują od 1 stycznia 2014 r., natomiast do czynności dokonanych do 31 grudnia 2013 r. zastosowanie mają przepisy w brzmieniu do końca 2013 r.

Co jeśli podatnik wystawi fakturę 31 grudnia z terminem płatności do 6 stycznia?

Jeżeli termin płatności wynika z umowy właściwej do rozliczenia tej czynności, to obowiązek podatkowy powstaje z chwilą upływu terminu płatności.

Co z odliczeniem VAT z takiej faktury?

Zgodnie z dodanym do art. 86 ust. 10b pkt 1, prawo do odliczenia podatku powstaje za okres, w którym podatnik otrzymał fakturę lub dokument celny. W tej sytuacji decydujący będzie moment otrzymania przez podatnika faktury i ten moment będzie wyznaczał okres, za który podatnik będzie uprawniony do odliczenia podatku naliczonego.

Nowe terminy wystawiania faktur

Jak wynika z art. 106i ust. 1 ustawy o VAT, fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru lub wykonano usługę, z zastrzeżeniem ust. 2-8.

Oznacza to, że podatnicy będą mieli więcej czasu na udokumentowanie transakcji. Nie ma jednak żadnych przeszkód, aby wystawić fakturę wraz z dostawą towaru lub wykonaniem usługi, czy też w ciągu 7 dni od tego zdarzenia. Od powyższej zasady jest wiele wyjątków (o czym poniżej).

Fakturę można również wystawić wcześniej, co wynika z art. 106i ust. 7 ustawy o VAT. Zgodnie z tym przepisem faktury nie mogą być wystawione wcześniej niż 30. dnia przed:

- 1) dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi,
- 2) otrzymaniem, przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi, całości lub części zapłaty.

Możliwość wystawiania faktur wcześniej – maksymalnie 30 dni przed powstaniem obowiązku podatkowego – przewidują również regulacje obowiązujące do końca 2013 r. Jest to generalnie możliwe w przypadkach, o których mowa w par. 11 ust. 2 i 3 rozporządzenia fakturowego (choć są co do tego pewne wątpliwości, o których dalej).

Faktury zaliczkowe

Zgodnie z art. 106i ust. 2 ustawy o VAT, jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, o której mowa w art. 106b ust. 1 pkt 4, fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym właśnie otrzymano całość lub część zapłaty od nabywcy. W przypadku zaliczek obowiązuje więc zasada podstawowa. Faktur zaliczkowych nie należy jednak wystawiać w przypadku transakcji dotyczących wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów oraz czynności, o których mowa w art. 19a ust. 5 pkt 4 ustawy o VAT. Chodzi o:

- dostawę energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego;
- świadczenie usług:
  - telekomunikacyjnych i radiokomunikacyjnych,
  - wymienionych w poz. 140-153, 174 i 175 załącznika nr 3 do ustawy,
  - najmu, dzierżawy, leasingu lub usług o podobnym charakterze,
  - ochrony osób oraz usług ochrony, dozoru i przechowywania mienia,
  - stałej obsługi prawnej i biurowej
  - dystrybucji energii elektrycznej, ciepłej lub chłodniczej oraz gazu przewodowego.

Nie dotyczy to usług, do których stosuje się art. 28b, stanowiących import usług.

Zgodnie z art. 106i ust. 3 pkt 4 ustawy o VAT, faktury w takich sytuacjach (o których mowa w art. 19a ust. 5 pkt 4) wystawia się nie później niż z upływem terminu płatności.

Usługi budowlane i budowlano-montażowe

Jeden z wyjątków, dotyczących terminu wystawiania faktur, odnosi się do usług budowlanych i budowlano-montażowych. W tym przypadku dokumenty wystawia się nie później niż 30. dnia od dnia wykonania usługi.

PRZYKŁAD

Podatnik wykonał usługi budowlane 20 marca 2014 r. Fakturę będzie musiał więc wystawić nie później niż 19 kwietnia 2014 r.

KOMENTARZ EKSPERTA**Terminy szczególne**

Zgodnie z art. 106i ust. 3, 4 i 5 fakturę wystawia się nie później niż:

- 30. dnia od dnia wykonania usług – w przypadku świadczenia usług budowlanych lub budowlano-montażowych;
- 60. dnia od dnia wydania towarów – w przypadku dostawy książek drukowanych (z wyłączeniem map i ulotek) oraz gazet, czasopism i magazynów drukowanych (PKWiU ex 58.13.1 i PKWiU ex 58.14.1);
- 90. dnia od dnia wykonania czynności – polegających na drukowaniu książek (z wyłączeniem map i ulotek) oraz gazet, czasopism i magazynów (PKWiU ex 58.13.1 i PKWiU ex 58.14.1), z wyjątkiem usług, do których stosuje się art. 28b, stanowiących import usług;
- 120. dnia od pierwszego wydania towarów – w przypadku dostawy książek drukowanych (z wyłączeniem map i ulotek) oraz gazet, czasopism i magazynów drukowanych, gdy umowa przewiduje rozliczenie zwrotów wydawnictw;
- 7. dnia od określonego w umowie dnia zwrotu opakowania – w przypadku niezwrócenia przez nabywcę opakowania zwrotnego objętego kaucją;
- 60. dnia od wydania opakowania, jeżeli w umowie nie określono terminu zwrotu opakowania – w przypadku niezwrócenia przez nabywcę opakowania zwrotnego objętego kaucją.

**Kamil Grzywka,
FKA Furtek Komosa Aleksandrowicz**

Nabywca żąda wystawienia faktury

Jak wspomnieliśmy, gdy nabywca domaga się wystawienia faktury, podatnik musi to żądanie spełnić. Nabywca może zgłosić się w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę bądź otrzymano całość lub część zapłaty.

Szczegółowe regulacje, wytyczne dla sprzedawcy, określa art. 106i ust. 6 ustawy w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2014 r. Przepisy przewidują dwa terminy, w zależności od momentu, w którym nabywca zażąda wystawienia faktury.

Jeśli żądanie zostało zgłoszone do końca miesiąca, w którym sprzedawca dostarczył towar lub wykonał usługę (bądź otrzymał całość lub część zapła-

ty), fakturę trzeba wystawić do 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy lub wykonano usługę. Natomiast jeśli nabywca zażąda wystawienia faktury po upływie miesiąca, w którym towar został dostarczony lub usługa wykonana, to fakturę trzeba wystawić nie później niż 15. dnia od dnia zgłoszenia żądania.

PRZYKŁAD 1

Sprzedawca dostarczył towar 16 marca 2014 r., a nabywca zażądał wystawienia faktury 22 marca. Sprzedawca będzie więc musiał wystawić fakturę najpóźniej 15 kwietnia.

PRZYKŁAD 2

Sprzedawca dostarczył towar 16 marca 2014 r., a nabywca zażądał wystawienia faktury 2 kwietnia. Sprzedawca będzie więc musiał wystawić fakturę najpóźniej 17 kwietnia.

PRZYKŁAD 3

Sprzedawca dostarczył towar 16 marca 2014 r., a nabywca zażądał wystawienia faktury dopiero 2 maja. Sprzedawca będzie więc musiał wystawić fakturę najpóźniej 17 maja.

Faktury korygujące

Przepisy dotyczące faktur korygujących co do zasady zostają jedynie przeniesione do ustawy o VAT. Podobnie jak do końca 2013 r. podatnicy od 1 stycznia 2014 r. mogą wystawiać zbiorcze faktury korygujące. Jak wynika z art. 106j ust. 3 ustawy, w przypadku gdy podatnik udziela opustu lub obniżki ceny w odniesieniu do wszystkich dostaw towarów lub usług dokonanych lub świadczonych na rzecz jednego odbiorcy w danym okresie, faktura korygująca:

- powinna zawierać dodatkowo wskazanie okresu, do którego odnosi się udzielany opust lub obniżka;
- może nie zawierać:
  - numeru NIP nabywcy,
  - daty dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi lub daty otrzymania zapłaty oraz
  - nazwy (rodzaju) towaru lub usługi objętych korektą.

Potwierdzenie odbioru faktury korygującej

Bardzo istotna jest jednak zmiana związana z korektami, a ściślej – z dostarczeniem faktury korygującej. Podstawowa zasada pozostaje nienaruszona: nabywca powinien potwierdzić jej odbiór, aby sprzedawca mógł obniżyć podstawę opodat-